

- Uvod • Simptomi, dijagnoza i liječenje

Uvod Mučnina je neugodan osjećaj u trbuhu koji često završava povraćanjem. Povraćanje je snažno izbacivanje želučanog sadržaja na usta.

Mučnina i povraćanje su uzrokovani aktiviranjem centra za povraćanje u mozgu. Povraćanje je jedan od najdramatičnijih načina na koji tijelo uklanja štetne tvari. Može biti uzrokovano jelom ili gutanjem nadražujuće ili otrovne tvari ili pokvarene hrane.

Neki ljudi dobivaju mučninu i mogu povraćati zbog gibanja broda, automobila ili aviona (zbog kinetoze). Povraćanje se može dogoditi tokom trudnoće, naročito u ranim sedmicama i posebno ujutro, može biti i teško. Mnogi lijekovi uključujući one protiv raka (kemoterapija) i opijatske analgetike, npr. morfij, mogu uzročiti mučninu i povraćanje. Mehaničko suženje crijeva na kraju uzrokuje povraćanje hrane i tekućine iznad mjesta začepjenja. Isto tako povraćanje mogu uzročiti nadražaj ili upala želuca, crijeva ili žučnog mjehura.

Psihički problemi također mogu uzročiti mučninu i povraćanje (psihogeno povraćanje). Takvo povraćanje može biti namjerno, npr. osoba sa bulimijom povraća da bi izgubila na težini. Može biti i nenamjerno, uslovna reakcija da se postigne korist, kao što je izbjegavanje odlaska u školu. Psihogeno povraćanje može nastati i u prijetećim i neukusnim situacijama koje dovode do tjeskobe.

U nekim slučajevima psihički činioci koji uzrokuju povraćanje ovise o kulturološkoj podlozi osobe, npr. većina bi Amerikanaca smatrala jedenje čokoladom obloženih mrava odbojnim, a u drugim dijelovima svijeta to se smatra poslasticom.

Povraćanje može biti i izraz neprijateljstva, npr. kada dijete povraća zbog kaprica. Povraćanje može biti uzrokovano jakim psihološkim sukobom, npr. žena koja želi imati djecu može povraćati na dan ili vrijeme blizu dana svoje histerektomije (hirurškog odstranjenja maternice).

Simptomi, dijagnoza i liječenje Mučnina, suho povraćanje (pokušaj povraćanja) i znatno slinjenje često se javljaju neposredno prije početka povraćanja. Premda se osoba općenito prilikom povraćanja ne osjeća dobro, nakon njega često nastupa osjećaj olakšanja.

MUČNINA I POVRAĆANJE

Autor Administrator

Utorak, 15 Rujan 2009 19:38 -

Da utvrdi uzrok doktor najprije ispituje osobu o drugim simptomima. Nakon toga naprave se jednostavne pretrage kao što su kompletna krvna slika (KKS) i analiza mokraće, a nakon toga se traže profinjenije krvne pretrage te Rtg i UZ pregled žučnog mjehura, gušterače, želuca i crijeva.

Ako se može naći fizički uzrok povraćanja, on se liječi. Ako problem ima psihološku podlogu, liječenje se može sastojati od pružanja jednostavnog umirenja ili propisivanja lijekova. U rješavanju kompliciranijih situacija mogu biti potrebni redovni posjeti doktoru. Za sprječavanje mučnine doktor može propisati lijekove protiv povraćanja (antiemetike).